

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Año XIV

Reus, Dimars 25 de Juliol de 1899

Num. 3.323

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administración de aqueste diari y en las principales librerías de aquesta ciudad y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No s'acceptaran los originals encara que no s'publichin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.500 Ptas.
En las provincias irrimestre. 4.500 Ptas.
Extranjer y Ultramar. 6.000 Ptas.
Anuncis, a preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més

contribució de la pro-

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de

TOS

vincia.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu a la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemes. Teneu marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulen y cambian a voluntat, las velocitats minima a maxima. Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestes oficinas se facilitaran cuanta classe de datos sian necessaris. Reus 9 Jany 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos a cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.
A Tarragona: los demás dias de deu a una del matí y de tres a cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, primer.

FESTIVITAT DE SANT JAUME

PERA REGALOS

CASA PORTA

GORBATAS PERA SENYOR de seda superior 1'25 pessetas.—Tres corbatas 3 pessetas.
REFAJOS PERA SENYORA de percal fastonejat 2'00 pessetas.
Idem id. de id. ab bolant 2'50 id.
Idem ZEFIR superior calitat y lavable 3'50 id.
Idem YATEN elegantissim ab intredor y punta y bolant parisench 7 pessetas.
TRAJOS DE BANY pera senyora y nenas desde 5 pessetas.
MOCADORS pera butxaca ab cenefa y variat assortit de dibuixos desde 4 Ptas. dotzena.
BRUSAS PERA SENYOR extens assortit.
CORTES de vestit desde 2'50 pessetas.

Secció doctrinal

Miserables

Res aparta als homes polítics del fatal camí per quin portan a la perduda Espanya. Davant d' ells tenen los primers síntomas de la última malaltia, d' aquesta gangrena seca que va a despendre los membres dels antics regnes nacionals. Y ells segueixen ses vici y ses concupiscencias.

No s' tracta de curar lo mal, se tracta d' aprofitarsen, de disputarse ls últims moments d' explotació de la cosa pública.

Detrás dels escaraballs contra ls síntomas de disgregació no s' hi veu més que l' afany, la gana del poder, y d' aquí qu' empenyin als Governos no a las midas salvadores que lo hom veu quinas deuria ésser. Al contrari, esborran lo camí de la regenera-

ció, apartan ab escándols y calumnias tota idea salvadora, porque sa vanise el país, se farian forts el Govern y las instituciones que ho comensessin, y a ells los tocaria l' etern desterro del poder. Solament en mitj de la anarquia y de la disbauxa poden ells pujar al Govern y per aixó la fomentan.

Aquesta es la política trascendental, la única política espanyola. Aquesta es la política que fan a Madrid y aquí ls homes polítics y ls seus perió-dics.

En veritat que allí y aquí hi ha miserables y gent asquerosa, però no son pas los joves que en moments d' exaltació confonen y desvian sas generosas aspiracions de prosperitat pera la seva patria a la vista de la prosperitat d' altres nacions ben regidas.

Los miserables son los que han portat ab las sevas concupiscencias l' Estat a la degradació ahont se troba; los miserables son los que en aquestas presents Cortes y en las passadas, en mitj del desastre

per ells produhit, no pensen ni han pensat, més que en las sevas xorcas ambicions personals y de bandera.

Los miserables son los polítics de llibreya. Y el més miserable de tots, el tipo del polítich decadent desastrat, d' un Estat mort, es en Romero Robledo.

Exposició de cartells al Ateneu

Que l' *affichisme* ha arribat a tenir verdadera importancia dintre l' art de Catalunya, es cosa de la que ja ningú n' dubta. Aqueixa importancia s' ha posat de manifes en cada exposició de cartells que durant aqueixos cinch anys últims s' han anat fent.

L' última de las exposicions d' aquesta classe, es la que actualment está instalada en la rotonda del Ateneu Barcelonés, consistent en la majoria dels cartells publicats per autors catalans aquí a fora desde lo comensament del art de l' *affiche* fins ara.

En aqueix aplech de cartells si be no es tant complet com fora de desijar, no deix de ser bastant notable; se pot estudiar la evolució que l' cartell ha sofert tant aquí a Catalunya com al extranjer.

L' *affichisme* es un art relativament jove, donchs tota sa importancia l' ha adquirida en aqueixos anys últims. No obstant veym que a Fransa, allà per l' any '86 ja Grandville, Tony Johannot, Beaumont y algun altre dibuixaven cartells pero sempre eran litografias en blanc y en negre. Algun temps més, tant l' Edouard Monet, ab son cartell titulat *Les Chats* posá la primera pedra del cartellisme, tal com s' ha entés fins ara.

D' allavors ençà, l' estors dels artistes dibuixants cercant motllos nous ahont buydar sas inspiracions, per un part, y per l' altre, avens de las industrias litográficas, han portat a aqueixa importantissima branca del art a la gran altura en que avuy se troba.

Ara, dins d' aqueixa branca que s' ha donat per anomenarla *modernista*, s' hi troban diferentas tendencias ó escuelas ben separadas las unas de las otras. Aixís a Fransa trobem aqueixas escuelas capitanejadas per artistes de tant renom com Grasset, Mucha, Chéret, Steilen, Toulouasse, Lautrec y altres.

A Inglaterra ens trobem ab una escola ben original, ben inglesa, y que ha produhit obras tan notables com *La dona blanca* de Fred Walker que s' publicá anys de que París donés la gran empenya. Ademés, tenen lo «Roules» de John Millais, y per sobre de tots hi trobem lo cartell anunciador del «Pall Mall Budget» que es potser lo cartell que més impresionera per sa simplicitat de líneas y vin contrast dels tres colors empleats: vermell, negre y groch; hi ha a Inglaterra, a més dels citats, tota una munió de verdaders mestres en l' art del cartell, com son Raven Hill, Solon, Aubey, Beardsley, Auning Bell, etc.

Bèlgica, aqueixa nació casi microscópica per sa extensió, apero molt gran, molt més gran que la majoria dels Estats europeus, per sa producció intelectual é industrial, ens dona la prova de lo que pot fer un poble que sent l' avens quan no s' troba lligat per las rutinas y ambicions d' un altre poble que fineix en l' ensopiment del no fer res; presentantnos en l' *affichisme* com en tot una llarga llista de mestres, però mestres de debó, entre ls que citarém a Privat-Livemont, Wan Rysselbergue, Toussaint, Mignot, Meunier, etc., etc.

Altra de las nacions que marxa al devant en l' art del anunci, son los Estats Units; los cartells americans son sumament originals y completament diferents que s' acostuman a fer aquí a Europa, resultat aixó últim del diferent procediment empleat en la reproducció dels mateixos. Com a Europa comensaren els Estats Units per las litografias en blanc y en negre, errabant al nivell en que avuy se troba l' cartell americá, gracias als esforços de Penfield, Eduards, Rhead, Bladley y algun altre.

A Italia, Alemania, Austria y fins aquí a Catalunya, lo cartell, sens errabar a tenir la importancia que a Fransa, Inglaterra, Bèlgica y ls Estats Units, la té molt gran, anant creixent de dia en dia.

Concretantnos a Catalunya y especialment a la exposició que motiva aqueixas ratllas, dirém que aquí

com al estranjer comensaren los cartells per ser litografades en blauoch y en negre, d'aqueixas de la primera epoca se'n troban algunes d'exposadas, degudas en sa major part al llapis del malaguanyat Tomas Padró; entre ellas recordem las que anuncien «Lo Xangut» y «Lo full de paper», notables per la gracia y al mateix temps fermesa en lo dibuix.

Venen després las como-litografias entre las que descollan algunes d'en J. Lluís Pellicer, son notables també alguns cartells caricatureschs d'en Moliné; ademés n'hi ha alguns d'en Labaria, Miró, Pascó y altres que sens sortirse del ordinari poden molt ben passar; pero shont té verdadera importancia la exposició es en la secció dels cartells dits modernistas, es á dir, en la secció dels verdaders cartells.

Examinant los cartells actualment exposats el Ateneu-se veu que en general nostres artistes s'han inspirat en los mestres estranjeros, pero sempre conservant la seva personalitat; d'aquí que en lloch de vulgars imitacions, com alguns han volgut suposar, lo que han fet nostres artistes es crear obras originals dins de cada escola particular, lo qual es molt diferent, ademés que alguns n'hi ha que son ben originals, tenint una personalitat definida y que no s'pot confondre ab cap altra.

Tots los cartells exposats están ja publicats, essent per lo tant coneguts dels que s'preocupan poch ó molt del moment artisticuch de Catalunya, y aixó no sols dintre de casa sino fias al estranjer considerats y buscats pels coleccionistas, lo que prova lo que déyam avans, aixó es, que ls artistes catalans no son senzills imitadors, sino que cada un dins del seu temperament ha creat verdaderas joyas dins del *affichisme* modern.

Citaré de coregeda alguns dels cartells més notables de la actual exposició, puig que aqueixa revista s'allarga mes de lo convenient; ademés de que com ja he dit avans, tots son molt coneguts.

Entre ls d'en Casas descollan las garboses *culas* del «Anís del Mono» y l cartell del «Pel y ploma», un dels més ben ensopegats, pel meu gust.

En Riquer n'hi té una colla, molt notables tots, entre ls qua hi ha lo que anuncia una fábrica de llançonissas, lo del «Salón Pedala», lo de ca'n Thomás, dibuixat y reproduhit ab una pulcritud gran, lo de las «Crisantemas» y molts altres.

Entre ls d'en Rusiñol, subjectius com cap altre, hi ha lo del teatre íntim anunciant l'«Interior» de Maeterlinck, la de «L'alegría que passa», lo dels «Fulls de la vida» y algun altre.

L'Utrillo (M) hi té l cartell de «La comida de las fieras» que está verdaderament inspirat en lo que anuncia.

L'Utrillo (A) n'hi té també una gran colecció puig que es dels artistes que més n'ha publicats, tots portan un sello molt personal sense ser la del emanaement, se distingeixen los del «Paper Catalunya», lo d'un establiment d'aigues y molts altres.

Entre ls d'en Guai son notables lo del «Teatre íntim», del «Llibre d'hores» y ls del «Silenci».

Alguns altres encare se'n podrien citar haventni entre ells d'en Miravent, Triadó, etc.; pero per lo dit se compendrà la gran importancia que té en nostra terra una de las branques més novas del tot.

D. SUGRAÑES.
Juliol del 99.

Espigolant

Lo catalanisme que tants anys fa que prediquém, no deuria fer cap protesta ab motiu de lo ocorregut á Barcelona en lo Teatre del Tivoli, perque sempre ha demostrat que volia esser espanyol y no francés. Com los nostres afectes tenen lo fonament en la historia Patria, coneixém massa per experiencia lo que cal esperar del un costat del Ebre com del altre costat dels Pirineus, perque ls exércits qu' en plena pau devallaren del Coll de Balagué nos tractaren en altre temps com á estrangers y ls que vingueren de l'altra banda del Rosselló, lluny d'ajudarnos, se quedar'n ab un bon tros de Patria nostra. Per aixó sempre havém aspirat á una autonomia que ns deslliurés de las impositions d' uns y d' altres.

Mes los dessercerts del poble espanyol y la seva falta de educació p lítica nos han conduhit á un estat de cosas, que fa quatre dias ningú s'estranya del llensol d'en Girona quan se parlá de la vinguda dels yankees. Demá que la escuadra que ha visitat á Barcelona vingués en só de guerra succehiria igual, puig la nostra gent, com la del restant d'Espanya, sols es bona per esvalotar pero no té coratge pera sofrir. Y s'ha tornat tan egoista, que avans que venre la casa ab un ullal de granada se faria tagala si ls tagalos li oferissin protecció.

Y es lo més trist que aquestos sentiments no son tan sols los de la generalitat de barcelonins, sino que en los camps, si s'conversa d'aquest assumpto tothom vos parla de que ab una anexió las fincas tindrian més valor y ls pagos foran menos y la vida més tranquil y segura.

Aquestos sentiments, en mal hora empeltats en tot lo litoral espanyol, que es lo que més val de l'Espanya no s'combaten eb ensenyansa de patriotisme en las escuelas com proposá en Moret, sino tornant á las senas lleys sociológicas que demanan que tot pago siga obligació de serveys rebuts.

Aquestos sentiments, que deshonran a's qui ls cobitjan en sos pits, pero que existeixen, no s' desarreellan sino espulsant y suprimint á tota aquesta cáfila de empleats tornets de Cuba y de Filipinas y que s' dedican á furotejar per las cases buscant los pels á las lleys y arrencant las pessetas d'allá ahont no son.

Aquestos sentiments, que s'han manifestat á Barcelona com se manifestarian en altres punts, haventne protestat ja avans los catalanistas, perque coneixen l'estat de la opinió de la capital del Principat, s'arrencan donant seguretats en la fortificació del litoral y de las poblacions; construint las degudas defenses para no haver de rendirse vergonyosamente á la primera canonada y demostrant á la gent que l' nostre exercit no será més un remat conduhit als hospitals de Cuba sense prévia instrucció militar y tingut estancat á la Península para anar en professons y paradas, ab quincalleria lluhenta y or fals.

Aquestas explosions que ns rebeixan devant del estranjer y ns fan casi plorar de rabia y de pena en fi, no s'curan ab l'aygua poll dels discursos del Romero Robledo y del Mencheta, dos homes que n' tenen bona part de culpa de lo que passa, ni ab las baladrietas d'en Lletjet, que sols tira l'aygua al seu molí y parla de patriotisme acceptant un cárrech en lo Parlament espanyol mentres ha representat una companyia extranjera en la nostra mateixa terra; sino estadiantne ab calma y detenció los focaments para fixarse ab interés y zel á la millora dels verdaders interessos del país dintre del Parlament.

La fé en la Patria espanyola ha mimvat en los cors; para retornarla calen miracles, verdaders miracles de bona administració, d'ordre, de pau y traquilitat, no d'espectacles com han tingut lloch á la mateixa Barcelona ahont quatre agitadors sense més ideal que mouer brega han causat perjudicis de consideració.

Si, miracles, miracles de llibertat ben entesa—no de llicencia—miracles de justicia recta—no de favoritisme—miracles d'administració paternal—no de explotació y robo tolerat—fins miracles de disciplina social y d'energia gubernamental—no de debilitat y deixadesa.

Miracles, miracles, perque en bona llógica y sense fets extraordinaris aixó se'n vá y s' destá com un bolado.

Festas á Riudoms

Aquesta vila, desde que prengué possessió lo nou Ajuntament, que está treballant sense descans al objecte de celebrar lo més lluhida possible la festa major que s'escan en lo dia d'avuy Sant Janne.

Coronats per lo més fells éxit los treballs encaminats á aquest fi, s'ha conseguit organisar un programa de festejos y ab la cooperació que li ha prestat la majoria de nostres vehins, es per demés consignar que alguns números resultaran espléndits.

Para la professó, s'han adquirit totes las carretillas que s'han trobat y han pogut fer los pirotécnicos d'aqueixa ciutat y m'consta que la Comissió ha donat la veu que s'comprarian totes las que s'hi presentessin. Las carretillas las aviarán uns cinch cents diables durant lo curs de la solemne professó.

A las completas y avins oficis que se celebrarán en nostra parroquia hi assistirá l' Ajuntament en Corporació presidida per lo M.ltre. Sr. Governador civil de la provincia y assistinthi l'Alcalde de Reus don Pau Font de Rubinat que també ha sigut invitat per nostre Ajuntament.

Durant lo dia se celebrarán varias festas de carrer y á la nit tindrán lloch en los salons de festas dels dos cassinos lluhits balls.

Lo Corresponsal.

CRONICA

De retorn de la Cort diumenge al matí arriba á aquesta ciutat ab la seva apreciable esposa nostre particular y apreciable amic D. Manel Luengo Governador civil de la provincia.

En la estació dels Directes anaren á rebrejs y donarlioshi la bevinguda l' Alcalde Sr. Font de Rubinat junt ab varis Srs. regidors de nostre Municipi y alguns amichs polítics y particulars del Sr. Luengo, qui ab lo poch temps que está al devant del Govern d'aquesta provincia s'ha guanyat molts simpatias.

Al mateix matí lo Sr. Luengo se trasladá á la vehina ciutat.

Després d'una curtíssima malaltia dissapte morí á Valencia lo distingit y apreciat jóve, segon tinent del Regiment de Cavalleria cassadors de Alcántara que acabava de ser trasladat de nostra plassa á la capital del Turia, Don Raul Pin y Latour fill del eminent novelista de la nostra terra don J. Pin y Soler.

Las bellas prendas de carácter personal que adornavan á nostre estimat amic Pin, aixis com per las envejables dots de sa inteligencia gens comuns, feren que en la poca estada que estigné entre nosstres se guanyés molts simpatias y deixés veritables atencions d'amistat que ara ab motiu de la seva desgracia s'han traulluhit en fondo sentiment de dol.

L'inesperat revés de fortuna que ha vingut á ferir lo cor de nostre també estimat amic y popular escriptor D. J. Pin y Soler, ab la pérdua del fill que tant estimava y en qui ab fonament hi tenia depositadas totes las sevas esperansas, compreném que l'ha de tenir en un estat de desesperació ben justificada. Nosstres li desitjém de tot cor, una gran resignació, com de cors nos adherim al seu dolor y ns hi adheriran tots los seus amichs que veyan en lo fill del Sr. Pin y Soler una esperansa para la nostra patria catalana, á la qual ab sa inteligencia li havia de donar dias de gloria.

Que deu reculli en lo cel l'ánima del qui en vida fou nostre estimat amic D. Raul Pin, arrebatat d'aquest mon per una crudel enfermetat.

En lo tren corren de dos q arts de nou d'aquest matí y precedent de Tarragona arribará á nostra ciutat lo Governador civil de la provincia, nostre particular amic D. Manuel Luengo, para trasladarse junt ab l'Alcalde Sr. Font de Rubinat á la vehina vila de Riudoms al objecte d'assistir á las festas que en aquesta vila s'han organisa ab motiu de celebrarhi la festa major á las quals hi han sigut invitats per lo magnífich Ajuntament de la mentada vila.

A l'estació del Nort esperaran el Sr. Governador civil á mes de nostre Alcalde, regidors y amichs una Comissió del Ajuntament de Riudoms presidida per lo seu Alcalde nostre amic don Joseph Ribes.

Ab motiu de la festividad del dia aquesta nit tindrá lloch en los jardins de la Societat «Centro de Lecturas» un concert que promet resultar molt lluhit.

En Carlos de Vera que es un escriptor del «Semanario Católico» ha volgut acreditar lo seu pseudonim escrivint una tontería: que *La Nación Catalana* es orgue del separatisme lirich de Barcelona.

Pobret y quanta innocencia. Seguint aixis al primer dia insulta de separatistas als Drs. Morgades y Torres Bages y á Mossen Collé.

Una de las atraccions d'aquestas calurosas nits d'estiu es sense disputa la que ofereix la plassa de Prim ab sos cafés espléndidament iluminats.

Lo café de París particularment, que ha organisa una série de concerts, per un selecte sexteto de professors ajuda á fer més agradable la estancia en aquells porxos, en los quals acat una numerosa y distingida concurrencia.

Las vetlladas de la plassa de Prim, ab sos focos eléctrics; ab sas taulas voltadas de elegants senyoretas y ab la gernació que s'esbargeja passejant per la iluminada plassa son una de las cosas més agradables de que s'pot disfrutar en aquesta ciutat.

En los jardins de la Societat «El Olimpo» se celebrará lo darrer concert de la temporada, á cárrech de la Banda del «Centro de Lecturas».

Ahir se comensá á colocar en nostra plassa, del mercat las barracas dels frayres, per qui ns enterém que avuy comensan en nostra ciutat las fras de Sant Jaume que duran vuyt dias.

Dona verdadera pena la indiferencia ab que nostre Municipi se mira los interessos de nostra ciutat, despreciant totes aquestas fetxes indicadas para cridar als forasters dels pobles vehins y als de las ciutats llunyanas organisant festejos que tan nom y profit havian donat á nostra població.

Fa ja algun temps que aquí res s'ha fet de festas y per lo tant nos sembla que seria oportú, que en las fras d'octubre si no s'van treure se procurés organisar un bon programa.

Te la paraula l' Ajuntament.

Ahir dos gitanas anomenadas Dolors Rosario, Malta y Lúcia Malta practicaren un timo de 30 pessetas en una droguería del carrer de la Galera.

En las societats «El Alba» y «La Palma» hi tindran lloch aquesta nit lluhits balls amenisats en la primera per la banda «Juventud Reosense» y en la segona per la banda del «Centro de Lecturas».

Y en lo «Círcol Artístich Catalá» s'hi celebrará una vetllada literaria musical ab motiu de la festividad del dia.

En la matinada del diumenge passat ab motiu d'unes disputas fou ferit d'arma blanca en la manyeca, en las escalas de nostre passejo lo vehí d'aquesta ciutat Anton Matas Falcó de 41 anys d'edat.

Lo ferit fou curat pel metje senyor Borrás y trasladat al Hospital Civil.

Ab motiu d'aquest fet han sigut detinguts los vehins de Castellvell Joseph Llevat, Joseph Ribas y Nicolau Mongé y ls d'aquesta ciutat Joan Carles, Joseph Ciurana y Magí Cayallé.

Dissapte morí d'un atach apopléich á Madrid, ahont se trobava ab motiu de las tareas parlamentarias, lo Diputat á Corts per Vendrell, nostre particular amic D. Antón Rossell y Brú.

Enviém á la seva distingida esposa lo testimoni de nostre més sentit pésam.

En lo gran Café d'Espanya, tindrá lloch aquesta nit un concert extraordinari en lo que pendrán part las bandes del Regiment infantería de Luchana y «Juventud Reosense» baix la direcció del Mtre. D. Jacinto Vergés executantse lo següent program:

«Pepe-Hillos» (pas doble), Vergés.
«Novers» (Ouverture) E. Billot.
«Africa» (pa ka de cornet) L. Martín.
«Fatiniza» (fantasia) Suppé.

Gran marxa de las antorxes núm. 3, Meyerbeer.

Hem rebut una atenta comunicació del nou secretari del Governador Civil de la Provincia oferintés sos serveys.

Agrahim tal deferencia vers nosstres.

Plé de gom á gom se vegeren los jardins de la Societat «Centro de Lecturas» ab motiu de celebrarhi un concert anunciat. Tant la Banda, com l'Orfeó catalá pliren ab acort la seva tasca per quin motiu reboltes rem moits aplaudiments.

Hem rebut el programa de la funció teatral que s'ha de celebrar en lo teatre del «Prado Suberense» de Sitges, junt ab una invitació que agraïm.

Rebin nostra felicitació los organitzadors d'aquesta festa ja que tant analsi de l'art nou català per lo que nosaltres treballém sempre.

Llegim en nostre colega «La Reusense» el Poch acort va tenir lo qui disposa que en la funció donada en lo Teatre de Novetats la nit del dissapte hi figurés un núme o de cant y bell flamench.

Peró la policia va tenir a be extremar son zel en mantenir l'ordre públich y no sabém ab quina raho, va detenir y portar al Govern civil als joves D. Joseph Maria Pellicer y Montseny y D. Manel Montoliu, per que us van atrapar cridant «Visca Catalunya».

Com quèta gentada que sortia de Novetats protestava de tant ineficace detenció, tement la policia que li fossin sustrets dits joves, las va emprendre á cope contra la gent, tant á cegas y sense solta que va pegar á un inspector de policia, á un francès que anava de brassat ab la seva esposa y diferents personas que res tenian que veure ab aquells fets.

Los joves distingits van ser portats a la presó en la nit mateixa del dissapte, haventse abir aixecat la comunicació en que se 'ls havia posat. Lo jutjat ha comensat las diligencias.

No cal dir quant desitjem puguin sortirne aviat y lo molt que deplorém lo fet, per lo que es y significa y per lo disgust que á n'ells y sas familias ha de haver causat.

Lo primer del mes próxim quedarà acabada la veda per la casa de coloms, tortugas y guatlles en aquelles terras en que hagin aixecat las cullitas.

Lo recaudat abir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja á pessetas 1615'26.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Vilanova y Geltru 22 Juliol 1899.

Sr. Director de LO SOMATENT:

Divendres, á las 9 del vespre, davant nombrosa y escullida concurrència, va reunir-se en lo «Círcol Vilanovés» la Comissió organitzadora para formar en aquesta vila una Associació catalanista, la qual fou presidida pel distingit advocat y fervent ayudador de las lletres catalanas, D. Theodor Creus y Corominas.

Va donarse lectura al Reglament pel qual s'ha de regir la nova Associació, aixis com també las bases y conclusions del programa catalanista que s'acordaren en la Assamblea celebrada á Manresa, siquent aprobats dits documents en totas sas parts.

Després va passarse á la elecció dels individus que devian formar la nova Junta directiva, puig la que interinament la formavan demanaren, fossin relevats de sos respectius càrrechs, quedant, després de no poca discussió, elegits per unanimitat los següents:

President honorari, D. Theodor Creus y Corominas.—President efectiu, D. Joaquim Basora.—Vicepresident, D. Francesch Ricart.—Secretari, D. Joseph Roig Ventosa.—Tresorer, D. Joan Font Cuadras.—Bibliotecari, D. Enrich Rebentós.—Suplents, D. Joseph Rovillosa Puig y D. Angel Cervera Segura.

Lo fet de que no fossin los mateixos senyors organitzadors els que continuessin formant la Junta directiva, va ser objecte de serias y atinadas discussions, puig tothom veyá ab gust representats los principals capdils d'aquesta vila y ls més indicats tal volta para poguer marxar á la vanguardia de la reivindicació dels drets de nostra benvolguda terra catalana.

En efecte: para lograr nostras justas aspiracions, deuhem haver de sacrificar-se tots quants senten amor verdader per la noble causa que s'perseguix, prescindint de tota idea política y procurant juntarse en fort y apretat llas para contrarestar á aquella plaga malestruga dels Quizots que va devastant avuy dia los fértils y hermosos camps de nostra ayudada Catalunya.

Lo número d'individuos que s'inscribiren en las listas de socis, fou bastant considerable, per lo qual deu procurer la Junta no deixar de la ma aquest assumpto y donar impuls als travalls necessaris para que la inauguració oficial de dita Associació siga prompte un fet.

Per últim, s'acordá enviar lo Reglament, para sa aprobació, al Govern civil de la provincia.

Y donant lo senyor Creus las més afectuosas gracias als alli congregats, y als que directa ó indirectament han contribuít á la realisació de tant important acte, se doná aquest per acabat entre 'ls aplausos y 'l benepàcit de la numerosa concurrència. Mani á son atent y affm.

Lo Corresponsal.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 22 y 23 de Juliol 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Joseph Monné Artiga, ab Jascinta Martorell Brujjet.—Joseph Sánchez Cortés, ab Antonia Lluch Marca.—Ciiment Lluís Bisbal Cota, ab Rosa Dorca Mestre.

Defuncions

Adelayda Roig Mallestré, 40 anys, A. Robuster, 40.—Joseph Tapiol Vergés, 18 mesos, S. Vicens, 45.—María Roga Pamies, 72 anys, Hospital civil.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Jaume. Sant de demá.—Santa Agne.

Anuncis particulars

La escuadra francesa á Salou

La escuadra francesa á Salou composta de cinch acorassats de primera y quatre crehners de segona al mando del almirant Fournier no produhiria á Reus l'efecte y entusiasme que produhirá lo magnífich anunci de la primera plana en que la CASA PORTA per motiu de la festivitad de Sant Jaume ofereix á sos parroquians uns preus excepcionals en tots los géneros de la casa, propis para res e los.

GRAN CAFÉ DE PARIS

CONCERT DE DOS CUARTS DE NOU Á DOTZE NIT

PROGRAMA

Primer.—«Si j'etais Roi» (Sinfonia) Adam. Segon.—«Un Soir á Madrid» (Vals) Fahrbaeh. Tercer.—«Merina» (Fantasia) Arrieta. Quart.—«Polka des Clovins» (Alier). Quint.—«Faust» (Fantasia) Gounod. Sisé.—«La Bohème» (Fantasia) Pacoim.

GELATS que se servirán en l'Establiment y a domicili:

Sorbets: Mantecat, Meduixa, Turró d'Alicant y Pinya Americana.

Granisats: Llimó, Xufa, Llet merengada.—Café Gelat.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fáciles de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficar preus inverosímils al fluit eléctric, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense donarà com á immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctric. Comprehentho aixis nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á esp en aquestos moments á fi de servir en breu plasso las demanias que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendra per torn riguros.

A pesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» ficca á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l

Gas Reusense

Alumbrat eléctric

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctric, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta á la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, á saber:

Table with 4 columns: Lamp type, Number of lamps, Price per month, Price per hour. Includes rows for 5, 10, 16, and 25 lamps.

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d'una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50. Així mateix continuarà practicant gratuítament las instalacions particulars. Reus 19 de Maig de 1899.—L'Administrador.

Singles 12 REUS

LLIBRERIA

Singles 12 REUS

Cumplert assortit d'objectes d'escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper, Plomas, quaderns, carnets, lapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singlers, 12.—Reus.

sen contriant donant un servey regular d'alumbrat eléctric, nostra Societat establirà para 'ls seus abonats los preus següents:

Table with 2 columns: Lamp type, Price. Includes rows for 5, 10, 16, and 25 lamps.

Preu del kilowat, hora. 0'50

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilítad del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus intereses.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense» Lo Director.

AVIS

Per acort del Il. m. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca á concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament, local suficient para instalat per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab venda para 'l quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dias de publicat aquest anunci.

En las proposicions s'ha de fer constar que las obras d'instalació de la oficina han d'esser de compte dels proponents, acompanyant á las mateixas lo plano acotat del local que s'ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

Telégramas

Madrid 24.

Ab las novas plantillas organizadas en lo ministeri de la Guerra, quedan colocats:

7 tinentes coronels. 124 comandants. 852 primers tinentes. 10 segons.

S'han deixat excedents 5 coronels dels que tenian plassa.

Probablement lo Sr. Silveira anirá á primers d'Agost á San Sebastian, ahont hi passará una temporada.

Telégrafian de Bilbao que la huelga continua en lo mateix estat.

S'ha reunit lo Consell de las fábricas de «Altos Hornos» acordant transigir en part.

De tots modes la situació no 's presenta despejada.

ULTIMA HORA

Telegramas particulars de LO SOMATENT

Madrid 24, 10 nit.

Lo Congrès ha aprobat sense discussió l'acta per la Circunscripció de Tarragona-Reus-Falset, essent proclamat y admés D. Joan Cañellas com á diputat.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

INSTITUT VACUNÓGENO SUIS LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINFA

PULPA

	Plas.
Tubo pera 2 o 3 vacunas.	1'00
Tubo pera 8 a 10 vacunas.	1'50
Tubo pera 20 a 25 vacunas.	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas.	4'00

	Plas.
Placas pera 3 a 4 vacunas.	1'50
Placas pera 6 a 8 vacunas.	3'00
Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebra en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicades ab claretat totas aquellas operacions y cuydadas que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alsada dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydadas de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més practichs e inteligents viticultors d'Espanya y Fransa, tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible de la vinya, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 paginas en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y a ven en aquesta imprenta, al preu de UNA PESETA.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juliol de 1899

Linea directa pera Rio de la Plata

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juliol lo vapor France
lo dia 27 de " " " Bearn

—Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.; Plassa de Palacio.—Barcelona.

BANCH HIPOTECARI D'ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d'interès anyal

Amortissables a llarch plasso de 5 a 50 anys

Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s'han pactat queda la finca lliure per al propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.

Además, lo Banch, accepta en qualsevol época lo reembols total o parcial del préstam.

No s'admeten préstams inferiors a 5.000 pesetas.

Para més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna, núm. 26.—Reus

Ferrocarril economic de Reus a Salou Servey de trens de viatgers que regira desde 1 de Juliol de 1899.

SORTIDAS DE REUS

SORTIDAS DE SALOU

Mati		Mati	
Tren núm. 2	a les 4'10	Tren núm. 1	a les 4'58
> > 12	> 5'45	> > 11	> 6'30
> > 14	> 7'20	> > 13	> 7'21
> > 16	> 8'09	> > 15	> 8'10
> > 4	> 9'00	> > 19	> 10'01
> > 20	> 10'48	> > 3	> 10'49
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22	a les 12'35	Tren núm. 27	a les 2'33
> > 6	> 2'32	> > 25	> 3'15
> > 26	> 3'14	> > 29	> 3'57
> > 28	> 3'56	> > 31	> 4'33
> > 30	> 4'38	> > 33	> 5'21
> > 32	> 5'20	> > 35	> 6'09
> > 34	> 6'02	> > 37	> 6'45
> > 36	> 6'44		
Nit		Nit	
Tren núm. 38	a les 7'24	Tren núm. 39	a les 7'25
> > 41	> 8'15		

OBSERVACIONS: Los dias festius a mes dels trens indicats en lo present cuadro sortiran un de la estació a las 2'10 y del carrer Glosa de Mestres a las 1'39.

Tranvia a vapor desde la estació del ferrocarril economic fins devant lo carrer Glosa de Mestres.

Servey de trens combinats que regira desde primer de Juliol de 1899.

Sortidas de la Estació.—Mati: 5'25, 6'59, 7'50, 8'40, 10'32, 11'30.—Tarde: 3'02, 3'42, 4'24, 5'08, 5'50, 6'30, 7'14.

Sortidas del carrer Glosa de Mestres.—Mati: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.—Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'18, 5'58, 6'40, 7'20.

OBSERVACIONS: Los dias festius a mes dels trens indicats en lo present cuadro sortiran lo núm. 24 de Reus a las 1'44 y el núm. 23 a las 1'45 de Salou.

Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid.

PERA ADOB DE TOTES LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

CON ADOB FOSFATAT

CON ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KALINITA, ETC.

Lo més economic, lo més eficaz, lo més durader • balz garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOBAZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZUE Y D' ERECTES BARITS Y SEGRS.

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA